

között találunk egy irodalmi leczkét a III. osztály anyagából (Czuczor «Hunyadi» cz. költeményének olvasása), egy földrajzi leczkét (Fehérvármegye, valószínűleg az I. osztály számára) és végre egy physikait a III. osztály részére (A delejesség). E minták közül véleményünk szerint legjobb a földrajzi leczke, leggyengébb pedig az irodalmi. Az utóbbiban valóságos bábeli zűrzavar található; a mennyiben tárgyi, grammatikai, sőt stilistikai és némileg költészettani magyarázatok össze-vissza vannak keverve magával a tartalom megbeszélésével, holott e magyarázatokat okvetetlenül külön kell tartani és előbb elvégezni, és csak miután a szöveg megértése így teljesen elő van készítve, szabad a tulajdonképi olvasáshoz és tartalmi megbeszéléshez fogni, mely utóbbi természetesen a költeményolvasás legfőbb, sőt majdnem egyetlen célja e fokon.

S evvel végére értünk az elismerésre méltó buzgalommal írt könyvecskének, melyet bizonyára sokan haszonnal fognak forgathatni, és mely mindenestre arról tesz tanúságot, hogy a szerzőben megvan az élénk érdeklődés a modern pädagogiai mozgalmak iránt. Ezért is nagyon sajnáljuk, hogy Kúthy úr — mint látszik — nem rendelkezhetett valami nagyobb irodalmi apparatussal, a mi aztán egy-két helyen kellemetlen botlást okozott.

WALDAPEL JÁNOS.

VEGYESEK.

— **A közoktatásügyi tanács működéséről** szóló hosszabb tudósítás tárgyhalmaz miatt jövő számunkra maradt.

— **Tornaünnep a koronázás évfordulóján.** Felsőges királyunk megkoronázásának *negyedszázados évfordulóját tornaünnep*pel ülik meg a budapesti polgári- és közép-füiiskolák és tanítóképző intézetek. Az ünnep műsora a következő:

I. A találkozó helyről — a Károlykaszánya udvaráról — indulás kettős rendoszlopban, *felvonulás* a városligeti téli mesterséges jégpálya területére.

II. *Szabadgyakorlatok.* A kellő sorbontás a következő: az oszlopok (azaz egyes intézetek) közt 3 méter, a sorok közt 2 lépés távol lesz; féltávolság; minden második egy lépést tesz hátra.

III. *Katonai gyakorlatok.* Jelentkezhetik bármely intézet, ha legalább 32 tanulója részt vesz.

IV. *Szertornázás,*

V. *Játék,*

VI. *Verseny,* a magas- és a távol-ugrásban

} egyidőben.

Csak hordozható s az illető intézetek költségén odaszállított torna-

szerék lehetőek. Egy-egy intézet azonban két szerit (u. m.: egyet osztály- és egyet csapatornázásra) és egyetlen játéknemet választhat.

Mind a magas- mind a távolugrásra csak a középiskola felső 4 osztálya s mindegyik osztálynak egy-egy növendéke jelentkezhetik; a VII. és VIII. osztálybeliek deszka nélkül ugranak.

VII. *Versenyfutás.* (I—IV. oszt.-ig 100 m., V—VIII-ig 150 m. távolra). Mindegyik osztályból csak egy tanuló jelentkezhetik.

A tornaünnepelést már egy héttel előbb próba előzi meg.

Egy-egy intézetet legalább is 50 tanuló képvisel egyforma öltözékben.

A jelentkező intézetek kötelesek a felvonulásban és a szabadgyakorlatban résztvenni.

— **A magyar népdal ápolása és fejlesztése ügyében az orsz. bizottság népnevelői osztálya által egybehívott értekezlet f. é. ápril 30-án egyhangúlag elfogadta a *György Aladár* fogalmazta következő határozati javaslatot:**

1. Az értekezlet kimondja, hogy a zene népszerűsítése s különösen a magyar daloknak a társadalom minden rétegében való terjesztése hazánkban első rangú kulturpolitikai szükség s ennek alapján felhívja minden egyes tagját, hogy e cél érdekében saját körükben s különösen a sajtó és közművelődési egyesületek igénybevételével, minden lehető megtegyenek.

2. Az értekezlet elnöksége emlékiratot nyújt be a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz, felkérvén őt, hogy szakközegei vagy külön e célra összehívott szakértekezlet meghallgatása után létesítsen a «Magyar Mesemondó» gyűjteményhez hasonló olcsó s gondosan megválogatott dalgyűjteményt, melyet különösen a vegyesajkú községek népiskoláiban és az ismétlő iparos-iskolákban terjesztenének s hogy ezenkívül tűzzön ki állandó évi jutalmakat oly tanítók számára, kik különösen nem magyar ajkú volt növendékeik között daltársaságokat létesítettek s azt már legalább három éven át sikerrel vezették. Az emlékirat benyújtása után lehetőleg a napilapokban is közzéteendő.

3. Adjon be az értekezlet emlékiratot a zenetanárok országos egyesületéhez, melyben felkéri azt, hogy a magyar dal népszerűsítésének ügyét karolja fel s a szükséges előmunkálatokról, valamint a közérdeklődés felkeltéséről gondoskodjék.

4. Kimondja az értekezlet szükségét annak, hogy a közművelődési egyesületek és különösen a tanítóegyletek az ügyet tanulmányozzák s hogy nagyobb városainkban a téli szokásos népszerű előadások közül legalább egy a magyar dal hatásának fontosságával foglalkozzék s annak népszerűsítését a népkönyvtárakkal, iskolai kirándulásokkal s olvasó-

körökkel kapcsolatban fejtegesse. E végből teendő lépések kezdeményezésére egyes tagjait felkéri.

— A békésmegyei tanító-egyesületnek 1890—91-ről szóló *Évkönyvében* két pályanyertes pädagogiai értekezés olvasható. Az első *Vaday Józseftől* «*A gyermekjátékok bevitele az iskolába és gyakorlásuk a tanító közreműködésével*». Kiindulva abból az elvből, hogy «a tornázat lehet ugyan testedző foglalkozás az egyénre, de a gyermekek és ifjúság testi nevelésében vezérfonalul nem szolgálhat», kimondja, hogy «az ifjúság physikai nevelésének egyedüli természetes eszköze a játék». Említi ezután a játék eszközeit, módjait. A játéknak rendszeres gyakorlása céljából szükségesnek mondja, hogy egy válogatott és átdolgozott gyermekjáték-gyűjtemény és vezérkönyv legyen a tanító kezében s hogy a községeket törvény kötelezze alkalmas gyermekjátékhelyek alakítására.— Nagyon elismerjük a játék fontosságát s hiszszük is, hogy rövid időn ennek szempontjából nagyon át fog alakulni testi nevelésünk, tornázásunk, de viszont túlzott egyoldalúságnak tartjuk a játék kedvéért teljeséggel pálczát törni a tornázás fölé. A tornázást nem eltörölni, hanem alaposan reformálni kell s a játékkal együtt kell neki helyet adnunk a testi nevelésben. — A másik pályanyertes értekezés *Purjesz Eugeniától* való: «*A kisednevelés hatása a népiskolára, tekintettel a megalkotás küszöbén álló kisednevelési törvényre*» (mely azóta meg is alkottatott). Az óvintézetek a szerző szerint ekkép hatnak a népiskolára :

1. A gyermek zsenge fejlettségéhez mért bánásmód által figyelni tanul.
2. Ha a gyermek felügyelet alatt van és figyel, akkor megszokja a fegyelmet.
3. Az óvodákban tanított dolgok vonzó hatásuknál fogva magukkal ragadják a gyermekeket és megtanulják a velök közlötteket, mi által értelmük fejlődik.
4. A versek, dalok tanítása tisztább nyelvezetet teremt.
5. Az óvoda kézimunkája a gyermek kézi ügyességét és szép iránti érzékét fejleszti.
6. Az óvoda sok gyermeket ment meg a korai haláltól, így több jól nevelt gyermeket ad az iskolának.
7. Illemre szoktatja a gyermeket.
8. Az idegen ajku népiskola számára a magyar nyelvnek alapot teremt.
9. A népiskolai vallástanításnak szintén az óvoda veti meg az alapját.